

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Otsagabia

Aurkibidea

Udalerria: Otsagabia

Sarrera

Nafarroa ipar-ekialdean dago, Zaraitzu haranaren goialdean. Iratiko oihana du iparraldera. Otsagabiaren udalerrri mugakideak honakoak dira: Iparraldean Lekunberri (Nafarroa Beherea) eta Larraine (Zuberoa), ekialdean Itzaltzu eta Uztarroze (Erronkariko ibarra), mendebaldean Jaurrieta eta Aezkoako Abaurregaina eta Orbaizeta, eta hegoaldean Ezkaroze (Zaraitzu). Zaraitzuko ibarraren herririk populatuena eta garrantzitsuena da. Irigoien, Iribarren eta Labaria dira herriko auzo nagusiak, San Joan Ebanjelista elizaren inguruan daudenak; Anduña ibaiaz bestaldean, berriz, Urrutia dugu. Otsagabiko euskararen ("uskara") azken hiztunak XX. mendearen bukaeran hil ziren. Zaraitzueraren aldaera zen Otsagabikoa. Gaur egun, berreskuratze prozesua abian dago euskara batuaz, eskola eta euskaltegien bidez. Horren ondorioz, biztanleen %12 euskalduna da.

- **Biztanleak:** 614
- **Euskaldunak:** %11,25

Ahotsak.eus-eko datu orokorrak

- Hizlariak: **3**
- Zintak: **5**
- Pasarteak: **6**
- Transkribatutakoak: **3**
- Audioak: **6**
- Bideoak: **0**

Proiektuak

- Aitor Elortzaren Nafarroako grabazioak
- Koldo Artola: Ziorditik Uztarrozeraino

- Solstizioen inguruko ospakizunak Nafarroako zenbait hizkeratan emanak

Hizlariak

Teofilo Eseberri (1918-2002)

Euskara nahiko ahaztua zuen grabazioa egin zitzaionean. Euskaraz hasten den arren, berehala pasatu zen erdarara. Ematen du, gainera, egiten duen euskara apurra nahastu samarra duela batuarekin. Txikitan bazekien baina gero ahaztu egin zitzaion ia. Otsagiarrek Aezkoarrekin ere erdaraz egiten omen zuten. Apaizek izan omen dute euskara galtzearen erru nagusia: euskaraz egitea bekatua zela esaten omen zuten pulpitutik.

Josefa Zoko Moso (1905)

Otsagabiarra. Gurasoak ere bertakoak zituen.

Pedro Juan Zoko Moso (1908)

Otsagabiarra. Gurasoak ere bertakoak zituen.

Pasarteak gaika

Herri honetan landu eta transkribatu diren pasarteak, gaika antolatuta.

1. Euskara

1.1. Euskararen galera Otsagin

- **Hizlaria(k)**: Eseberri, Teofilo
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Elortza, Aitor
- **Erref**: OTS-001/001
- **Iraupena**: 0:01:36. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:36
- **Multimedia**: audioa online entzungai
- **Gaia(k)**:
Euskara » Euskararen egoera
- **Laburpena**: Abodi da "bortua", baina besteak méndiak dira. Seme-alabak ez dakite euskaraz, baina bilobak bai, euskara batua, beti ere. Pena ematen dio euskara galdu izanak. Aezkoarrekin ere ez zuten eurekin euskaraz hitz egiten.

Transkripzioa

- Ni eta ene lagunak juaten gera oihaneala.
- Oihanera.
- Al monte, oihana. Mendi "es el... lo mas alto. Los montes muy altos".
- Bortua. Ez?
- Bortua. Ez bortua. Mendia. Mendia. Bortua, bortua, guk esaten dizugu hemen bortua, puertua, Abodi horri, Abodi horri.
- Hori da bortua?

- Bortua, hori.
- Bada bertze hauek ez dira bortuak?
- Ez, ez, ez.
- Bertze hauek oihanak?
- Ez, ez, ez.
- Eta semeei erakutsi diezu euskara?
- Batere.
- Batere?
- Batere.
- Ez?
- Ez.
- Ez, bi iloba baditut. Bi iloba. Hoiek... baina ematen dute oraiko euskara.
Batua.
- Batua? Eta lehengoa deus ez.
- Deuse, deuse, deuse, deuse.
- Eta pena ematen dizu?
- Eni bai. Pena ematen dada, baina... horrekin bukatu da.
- Zer egin, ez? zer egin... ez?
- Bai.
- Eta bertzerik, istoriorik edo, baduzu errateko edo?
- Nola?
- Istorio zonbait edo errateko baduzu?
- Ez, ez, ez, ez.
- Edo... aetzekin xardukitzen zenuen euskarara?
- Aitarekin eta amarekin beti, beti euskeraz.
- Ta aetzekin? Aezkoakoekin?
- Aezkoakoekin? Ni izan niz... egon naiz hogeita hamahirur urte Irati bertan.
Oihantzaina izan niz. Haiek ez zizien /eztizien/ erraten hitz bat ere. Orai
hasi dituzu /tuzu/.

Transkripziorik gabeko pasarteak

Ondorengo pasarteak gaika landuta eta kodifikatuta daude, baina oraindik transkribatu gabe.

1. San Juanetan iturriko ura hartu eta intsusak egosi (OTS-004/001)

San Juanetako ohiturak Otsagin: iturriko ura hartu eta intsusak egosi.

2. Eguberrietako giroa (OTS-004/002)

Otsagiko Eguberri aldiko giroa, oro har. Gabon-kanta baten zatiak ere abesten ditu. Errege bezperako ohiturak.

3. "Verbum caro factum est" izeneko gabon-kanta (OTS-005/001)

"Verbum caro factum est" izeneko gabon-kanta eta honen inguruko azalpenak.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com